

Datum

13 juni 2025

Onderwerp

VNG-inbreng Debat Voorjaarsnota 18 juni

Geachte fractievoorzitters en woordvoerders (gemeente)financiën,

U debatteert woensdag 18 juni over de Voorjaarsnota 2025. Door de val van het kabinet staat de Voorjaarsnota in een ander perspectief. Deze bevat voor gemeenten belangrijke financiële uitspraken, maar het vooruitzicht voor gemeenten blijft onzeker. Om die reden doen wij een beroep op uw Kamer: laat het land niet stilvallen, totdat we met een nieuw kabinet taken en middelen verder in balans kunnen brengen.

Met nieuw kabinet moeten we taken en middelen verder in balans brengen

Het demissionaire kabinet had nog maar een begin gemaakt met het in balans brengen van de taken en middelen van gemeenten. Het overhedenoverleg leverde een betekenisvolle tussenstap op, maar taken en middelen zijn nog niet structureel in balans. Dit blijft uw inzet vergen. Door de val van het kabinet is het nu onzeker welke financiële afspraken er nog gemaakt kunnen worden. De Voorjaarsnota biedt voor gemeenten een fundament om met het demissionaire kabinet en een nieuw kabinet de komende jaren te blijven werken aan het verdere herstel van de balans tussen taken en middelen.

Die structurele balans is nog niet voldoende hersteld. De noodzaak hiervoor blijft onverminderd groot. De grote maatschappelijke uitdagingen vragen om investeringen in onze samenleving. Investerings in bestaanszekerheid, migratie, wonen en stikstof, energie en klimaat, zorg en jeugdzorg en weerbaarheid moeten niet langer uitgesteld worden. Maar deze investeringen staan zwaar onder druk door het onzekere financiële perspectief.

Laat het land niet stilvallen

Wij roepen op om het land niet stil te laten vallen. De grote problemen in ons land hebben een betrouwbare overheid nodig, waar gemeenten hun rol kunnen pakken in het oplossen van de woningnood, de druk op de zorg en aanhoudende spanningen in de wereld. Inwoners willen dat er iets gebeurt en dat er bestuurd wordt.

Bij het overhedenoverleg zijn afspraken gemaakt over het compenseren van de hogere kosten voor de jeugdhulp en over de financiering daarvan in de toekomst. Wij gaan ervan uit dat het demissionaire kabinet zich aan deze afspraken houdt en de verantwoordelijkheid neemt voor de aanvullende maatregelen die het kabinet wil treffen om de kosten van het jeugdstelsel te

beheersen. Bovendien gaan wij ervan uit dat de kosten voor de jeugdhulp in 2023 en 2024 (bij elkaar € 728 miljoen) door het kabinet worden gecompenseerd, zoals toegezegd door het kabinet. De VNG start een juridische procedure als onverhoopt blijkt dat het kabinet bij Prinsjesdag 2025 in gebreke blijft op dit punt.

Nu het kabinet gevallen is, is het des te belangrijker dat u als Kamer garandeert dat de stijgende kosten voor de jeugdhulp gecompenseerd worden en dat het kabinet de gang naar de rechter voorkomt. Voorkom ongelukken of afbraak van voorzieningen: laat het land niet stilvallen.

Voorkom ongelukken

Ook in de demissionaire periode moet er veel gebeuren in Nederland. Veel daarvan wordt door gemeenten gedaan. Daar willen we de komende tijd mee doorgaan. Om de demissionaire periode goed door te komen is het essentieel om ongelukken te voorkomen:

1. Verbeter de bestaanszekerheid van mensen. Zorg voor structurele middelen voor de schuldenaanpak, waar nu op bezuinigd wordt.
2. Draai de korting op de SPUKs terug. De meeste specifieke uitkeringen blijven bestaan, maar er wordt, zonder enige onderbouwing, wel 10% op gekort. De veiligheidsregio's, het openbaar vervoer en de pandemische paraatheid bijvoorbeeld worden geconfronteerd met deze korting, met grote gevolgen voor Nederland. Tot er een nieuw kabinet is moet deze korting daarom worden teruggedraaid.
3. Gemeenten zijn nog steeds gebonden aan internationale klimaatafspraken, maar kunnen veel niet waarmaken door het ontbreken van uitvoeringsmiddelen. Draai de korting van 10% op de klimaatmiddelen terug en neem geen besluiten die de inzet van gemeenten bemoeilijkt.
4. Compenseer gemeenten alsnog voor de hogere inflatie in 2025. Gemeenten lopen vanaf dit jaar structureel € 400 miljoen mis. Dat gaat ten koste van de inwoners en zorgt voor hogere lasten.
5. Herstel de rekenfouten die zijn gemaakt bij de overgang naar de nieuwe financieringssystematiek. De achtergebleven indexatie van het afschaffen van de opschalingskorting (€ 98 miljoen) en van de extra korting op jeugd (€ 108 miljoen) zijn niet-onderbouwde besparingen op gemeenten. Ook de extra middelen voor gemeenten voor de jeugdhulp (Voorjaarsnota) worden ten onrechte niet geïndexeerd in 2025.
6. Trek voldoende middelen uit voor het vergroten van de weerbaarheid op lokaal niveau. De eerste stap is de € 100 miljoen voor het inrichten van noodsteunpunten, waar de minister van J&V alvast een begin heeft uitgetrokken.
7. Herstel de onderwijskansenregeling om de meest kwetsbare kinderen te kunnen blijven ondersteunen.
8. De financiële afspraken vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (Gala) moeten doorlopen. In het zorg domein is het belangrijk om te focussen op gezondheid en preventie. Het Sociaal domein (inclusief GGD'en) is daarvoor cruciaal, ook om zorgzame wijken te creëren (bijvoorbeeld door mantelzorgondersteuning). Ook de reguliere besluitvorming over vaccinatieprogramma's zoals bijvoorbeeld die tegen gordelroos moet doorgaan.

9. Stel het benodigde transitiebudget (€ 350 miljoen voor de periode 2026-2030) beschikbaar zodat het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming kan worden voortgezet.
10. Betrek medeoverheden al bij de voorbereiding van de volgende formatie. Zo kunnen we vanaf dag één samen aan de slag met realistische en uitvoerbare plannen.